

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ดิน

ทางการเกษตร : กรณีศึกษาหมู่บ้านเด่นนาทราย

ตำบลทุ่งปี๊ กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายสมพงษ์ จิตคำ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาภูมิศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เส้นต์ ญาณเสาร์ กรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ สุรฤกษ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาหารูปแบบของระบบเกษตรที่เกษตรกรในพื้นที่ศึกษาประกอบอยู่ก่อนและภายหลังจากการมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ (2) เพื่อศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของระบบเกษตร

บ้านเด่นนาทราย ตำบลทุ่งปี๊ กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ถูกเลือกเป็นพื้นที่ศึกษา ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า (1) เกษตรกรจำนวนหนึ่งทำการเพาะปลูกตลอดปี และ (2) ระบบเกษตรในพื้นที่มีความหลากหลาย

ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการศึกษานี้รวบรวมได้จาก 2 แหล่ง ที่สำคัญคือ (1) เกษตรกรในพื้นที่ศึกษาซึ่งประกอบอาชีพการเกษตรอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 30 ปี จำนวน 36 ครัวเรือน และ (2) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จำนวน 4 ราย ข้อมูลจำเป็นที่รวบรวมได้ทั้งหมดถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาสามารถกล่าวโดยสรุปดังนี้

1. รูปแบบของระบบเกษตร : ภายหลังจากการมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบบเกษตรในพื้นที่ศึกษามีการเปลี่ยนแปลงกล่าวคือ การใช้ที่ดินเข้มข้นมากขึ้นและมีการปลูกพืชหลายชนิดขึ้น

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง : ต่อการเปลี่ยนแปลงระบบเกษตรในพื้นที่ศึกษาพบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจโดยเฉพะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านการตลาดและปัจจัยเงินทุนมีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางด้านสังคม

Research Title

Factor Influencing ^{Change in} Agricultural
Land Use Pattern : A Case Study of Ban
Den Nasai Tambon Thungpi, King Amphoe
Mae Wang Changwat Chiang Mai

Author

Mr. Sompong Jitcom

M.S. (Geography)

Master of Science in Geography

Examining Committee:

Prof. Dr. Manat Suwan Chirman

Assist. Prof. Dr. Sanay Yarnasarn Member

Prof. Dr. Vanpen Surarerks Member

Abstract

This study has two main purposes namely : (1) to study, comparatively, the patterns of land use in the studied site before and after and the implementaion of the NESD Plans; and (2) to search the influencing factors, whether they were physical, economic, and/or social ones, upon the landuse patterns.

Ban Den Nasai, Tambon Thungpi, King Amphoe Mae Wang, Chiang Mai was Selected for the study. The reasons in selecting the mentioned area as the research site simply because (1) a certain amount of farmers do the farm all year round, and (2) crops patterns in the studied site are varied.

Needed data for the study were collected from two main sources ; (1) farmers who have been farming for more than 30 years of 36 households, and (2) involved officials of 4 persons. All collected data were descriptively analyzed. The findings can be summarized as follow.

1) Land use patterns : Land has been used for all-year-round ; more variety of crops have been glown by the farmers;

2) Influencing factors : economic factors especially marketing and money capital were found to be the predominant ones, followed by physical and social factors.